

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/537/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

216/2017. (IX. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. december 23-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárását** a 2017. szeptember 28-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos elektronikus levélben terjesztette elő beadványát, amelyben a B. határátkelőhelyen 2016. december xx-én tapasztaltak miatt terjesztett elő panaszt.

I.

1) A beadványában a panaszos előadta, hogy a fenti napon barátaiktól X-ből hazafelé tartva, az x. oldalon két órás sorban állás után a vámkezelés, kiléptetés xx:xx-kor rendben lezajlott. Ezt követően sajnálattal tapasztalták, hogy a két határ között lévő szakaszon a sor még fél hétkor sem mozdult meg. Érdeklődésére az ott szolgálatot teljesítő rendőr közölte, parancsot kapott, hogy bár a sorompó nincs lezárva, nem engedheti be az autókat a magyar oldalra. Kb. 10 perc múlva kb. 4 autót még beengedtek, de pontban 19 órakor a sorompót lezárták, és onnantól nem engedtek be már senkit.

Gyakorlatilag kb. 8 autónak az utasait (köztük egy kisgyerekekkel utazó párt is) a két határ között hagytak. Kérdezték a rendőröket, hogy mit tehetnek, közölték, hogy menjenek vissza X. országba, és keressenek másik átkelőhelyet. Gyakorlatilag rendőri segítséggel vigyáztak arra a vámosok, hogy pontban 19 órakor befejezhessék a műszakot. Ezt támasztja alá, hogy 19 óra előtt 10 perccel még odament egy vámos és az utasok előtt kezdett el veszekedni a rendőrökkel, hogy miért engedtek még be néhány autót a határra, mert az ő munkaideje hétkor lejár, és két kisgyerek várja otthon.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos beadványában köszönetet mond az X. oldalon szolgálatot teljesítőknek, hogy bár az ő munkaidejük is lejárt, a Magyarország felől közlekedőket újra beléptették az országba, 19 óra 30 perckor is bőven dolgoztak. A panaszos kérdéseket tesz fel: mi történt volna/mi történik, ha bennük nincs vagy nem lesz kötelességtudat (és persze egy jó adag emberség), és azt mondják, hogy nem léptetik őket vissza, hiszen az ő munkaidejük is lejárt. Ott hagyták volna őket éjszakára, a mínusz fokban két határ között?

Felháborítónak és a hivatali hatalommal való visszaélésnek tartja a panaszos a határátkelőn tapasztalt eljárást. A két rendőr szerint, akik ott voltak, nem egyedi esetről van szó, csak senki nem szól, mert örül, ha végre hazaér valamilyen módon.

2) A Testület teljeskörűen tájékoztatta a panaszost az irányadó hatásköri szabályokról, így arról, hogy a Testület az intézkedés arányosságát (időtartam), valamint a rendőr által adott felvilágosítást vizsgálhatja, amennyiben beazonosítható lesz a rendőr személye. A levélben egyúttal kérte a panaszost, hogy elektronikus beadványát erősítse meg aláírásával. A panaszos a Testület hatáskörét tudomásul véve határidőben, 2017. január xx. aláírásával megerősítve is kérte a Testület eljárását.

A panaszos továbbá úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a Testület állásfoglalásában nem állapít meg súlyos jogsérelmet, nem járul hozzá a panaszos intézkedést fogantató rendőrkapitányságra történő áttételéhez. A panaszos ugyanakkor hozzájárult az állásfoglalás anonimizált formában történő közzétételéhez.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes Ba. Határrendészeti Kirendeltségtől (továbbiakban: illetékes rendőri szerv), valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az illetékes Közúti Határátkelőhely ügyeletes tisztjének 2016. december 22-én kelt jelentés fénymásolata a következőkről ad számot.

A kézzel írt (ezért jórészt olvashatatlan) jelentés szerint 6 fő útlevélkezelő, 5 fő vámossal teljesített szolgálatot 7 órától 19 óráig, váltott műszakban. A jelentés kitér a személyforgalom nemzetiségenkénti, gyalogos- és járműforgalom részletezésére, a munkaközi szünetek, ellenőrzések, várakoztatások időpontjainak, jogellenes cselekmények megadására. Név szerint megadja a különböző feladatok felelőseit, és a szolgálat alatt történt eseményeket. A jelentés végén szerepel, hogy mintegy 30 várakozó autónak kellett visszafordulnia másik határátkelőhely irányába.

2) A Határrendészeti Kirendeltség állományába tartozó B.G. r. őrmester 2017. február 7-én az alábbi jelentést tette.

2016. december 22-én 6 óra 40 perctől 19 óra 10 percig útlevélkezelői tevékenységet látott el. 16 órától belépő irányban All passport sávon útlevélkezelői tevékenységet folytatott, majd 18 órától Cs. Zs. r. főtorzsőrmester utasítására levonult a belépő oldali sorompóhoz, mivel meg kellett kezdenie a forgalom szakaszolását, mivel csak így lehetett biztosítani, hogy az átkelőhelyet pontos időben le tudják zárni. Az ügyeletes azt is meghatározta számára, hogy amíg az átkelőhelyen belépő irányban van legalább egy-egy gépjármű sávonként, addig ne engedjen oda további utasokat. Ennek a r. őrmester eleget tett és mindaddig feltartóztatta a sort, amíg nem volt hely számukra az átkelőhely területén.

Több utas is, aki még az x. oldalon tartózkodott, odament hozzá és normál hangnemen érdeklődött a további várakozásról, illetve áthaladásról. A r. őrmester tájékoztatta őket a kapott utasításról.

18 óra 30 perckor az éppen szolgálatban lévő járőről kaptak segítséget a sorompó biztosítására, utasok tájékoztatására. Az utasokkal folytatott párbeszéd nyugodt volt, minden információról és lehetőségről tájékoztatták őket. Elmondták, hogy az átkelőhely zárásáig mindenkinek lehetőséget adnak az áthaladásra, de 19 órától az átkelőhely bezár, attól fogva nem tudnak több embert beléptetni az ország területére.

Több utas is a zárás előtti időben idegesen viselkedett, mivel nem volt garantált a beléptetésük az ország területére, de tudomásul vették, hogy korlátozott nyitva tartású átkelőhelyről van szó. Meg is említették, hogy nem az intézkedő rendőrökkel van gondjuk, hanem, hogy valami megoldást kellene keresni a vezetők részéről az ilyen helyzetekre.

B. G. r. őrmester tájékoztatta az utasokat a panasztétel lehetőségéről, ugyanakkor azt nem mondta neki egy utas sem, hogy élne is ezzel. Több esetben is megemlítették a NAV vám szerv munkatársait, hogy nem dolgoznak, és nem akarják már az utasokat beengedni.

18 óra 55 perc körül az egyik vámos odament hozzá, és mondta, hogy több autót ne engedjen be, mert neki családja van, és szeretne időben hazamenni hozzájuk, ő nem fog túlórázni. Ezt az utasok meghallották és egy kisebb vita alakult ki közöttük. B. G. r. őrmester mind a panaszossal, mind a többi utassal tisztelettudóan beszélt, nem említette senki, hogy nem így lett volna.

A várakozást az ügyeletes rendszeresen frissítette, az utasokat 18 óra után tájékoztatták a további várakozásról, és arról, hogy az átkelőhely bezár, további belépési lehetőségük Z., B. és T. közötti határátkelőhelyen van. 19 órakor a sorompót a járőr lezárta, az átkelőhely bezárt. Kb. 30 gépjárműnek és utasainak kellett visszafordulnia X. ország irányába.

3) A Határrendészeti Kirendeltség állományába tartozó K. A. r. őrmester 2017. február 15-én az alábbi jelentést tette.

A r. őrmester 18 órától másnap 6 óráig járőrszolgálatot látott el F. Z. r. törzssászlóssal és B. Z. r. főtörzsőrmesterrel. Az ügyelet utasítására megérkeztek 18 óra 30 perckor a határátkelőhelyre a forgalomirányítást, illetve zárást segíteni. Kérkezésükkor az ügyeletes azt az utasítást adta, hogy a forgalmat a belépő irányba szakaszosan engedjék, mivel kb. még 25 perc volt zárásig. Ezután a r. őrmester odament a belépő sorompóhoz B. G. r. őrmesterhez tájékozódni, aki a forgalmat irányította belépő irányba.

A két határ között várakozó személyeket megfelelő hangnemben tájékoztatták arról, hogy ha módjukban áll, válasszanak másik határátkelőt, mivel 19 órakor az átkelőhely bezár, és akik az átkelőhely magyar oldalán tartózkodnak, azok még be tudnak lépni az ország területére, viszont a két határ között várakozók már nem biztos. Továbbra is szakaszosan engedték be a várakozókat az országba. Az utasok ezt nehezményezték, mivel régóta várakoztak a belépésre, és nem akartak újra egy másik átkelőhelyen órákat várakozni. Volt aki visszafordult, de többen közölték, hogy nem mennek onnan sehová. Tájékoztatták őket a panasztételi lehetőségekről.

Az egyik vámos eközben felment hozzájuk a belépő sorompóhoz, és kissé ingerülten kérdezte, hogy miért engednek még be autókat, mivel így ő 19 órakor nem tud bezárni, szeretne időben hazaérni, mert őt otthon várja a családja. Közben az utasok egyre jobban felháborodtak, hogy miért nem engednek több autót az átkelő területére, és ezért mindenképp panaszt fognak tenni.

Ekkor ismételtén felhívták figyelmüket a panasztétel lehetőségére, illetve közölték velük, hogy 19 óra után senki sem léptethető be Magyarország területére, illetve sem az útlevélkezelők, sem a vámosok nem kezelhetnek 19 óra után a számítógépen. Mondták az utasoknak továbbá, hogy forduljanak vissza, mivel a két határ között sem maradhatnak, illetve a másik oldalon sem fogják őket visszaengedni. 19 órakor lezárták a sorompókat, és az utasok visszafordultak.

4) A Határrendészeti Kirendeltség állományába tartozó I. L. c. r. főörzsőrmester 2017. február 6-án a következő jelentést tette.

2016. december 22-én 6 óra 40 perctől 10 óra 40 percig között útlevélkezelői szolgálatot látott el. A jelentést író ezen időszakban nem emlékszik olyan utasra, aki a hangnemre vagy bánásmódra vonatkozóan panasszal élt volna.

5) A Határrendészeti Kirendeltség állományába tartozó B. S. c. r. törzsőrmester 2017. február 7-én kelt jelentése az alábbiakról számol be.

2016. december 22-én 6 óra 40 perc és 19 óra 10 perc között látott el útlevélkezelői szolgálatot, 16 órától az All passport sávon. Terminál kezelőként az utasok beléptetését végezte. Az ügyeletes Cs. Zs. r. főörzsőrmester a délután folyamán többször jelezte, hogy várakozás alakult ki a belépő irányban. Az átkelőhely pontos zárásának érdekében az ügyeletes utasítására 18 órától B. G. r. őrmester a belépő oldali sorompónál szakaszolta a forgalmat. Tájékoztatta az utasokat, hogy a kialakult várakozás miatt nem biztos, hogy be tudják őket léptetni az ország területére, valamint hogy az átkelőhely 19 órakor bezár, és a korlátozott nyitvatartási időn túl már senkit nem léptethetnek be. A hangnem és a bánásmód is tisztelettudó volt, mindkét belépő oldali forgalmi sávra folyamatosan engedett gépkocsikat.

18 óra 30 perckor két járőr érkezett és B. G. r. őrmesterrel közösen irányították a forgalmat, a vámszervvel folyamatosan tartották a kapcsolatot, mondták hogy egy gépkocsi átvizsgálására nekik legalább 3-4 percre van szükség. A zárás előtti utolsó percekben az utasok egyre ingerültebben viselkedtek, dudáltak. Egy vámos lement a belépő oldali sorompóhoz, ahol beszélt az utasokkal, vitázott. A jelentést író azt nem hallotta, hogy mit mondott és milyen hangnemben. 19 órakor a határátkelőhely bezárt, kb. 25-30 gépkocsinak kellett visszafordulnia X. ország felé. A jelentést író felé panasszal nem élt senki.

6) A Határrendészeti Kirendeltség állományába tartozó N. J. c. r. főörzszászlós 2017. február 7-én tettjelentése az alábbiakat rögzítette.

2016. december 22-én 6 óra 30 és 19 óra 30 perc között rendészeti ügyintéző szolgálatot látott el. Napi rendészeti feladatai mellett előszűrő tevékenységével az útlevélkezelők munkáját segítette. A nap folyamán öt esetben végzett „elkülönített helyen” ellenőrzést, ezek a rendszeresített nyilvántartásban rögzítésre kerültek. Az átkelőhely zárása előtt a kilépő útlevélkezelők munkáját segítette, mivel mindkét irányban utas várakozás alakult ki a megnövekedett forgalom miatt. A kilépésre jelentkező utasok szakaszosan lettek kiléptetve Magyarországról, hogy az x Határőrizeti szerveke az utasokat be tudják léptetni x ország területére.

Az átkelőhely zökkenőmentes zárásának biztosítása érdekében az átkelőhely ügyeletes (Cs.Zs. r. főörzsőrmester) a határrendészeti kirendeltségről járőrszolgálatot kért, akik meg is érkeztek és részt is vettek a zárásban. A jelentést írónak a nap folyamán és a zárást követően sem jeleztek utasok panaszt és arról sem kapott információt, hogy utas a későbbiekben panasszal élt volna .

7) A Határrendészeti Kirendeltség állományába tartozó R. G. c. r. törzsőrmester 2017. február 7-én az alábbi tartalommal tett jelentést.

2016. december 22-én 6 óra 40 perctől 19 óra 10 percig útlevélkezelői szolgálatot látott el a kilépő oldal All passport sávon. Kilépő irányban utas várakoztatás alakult ki a megnövekedett utasforgalom miatt, így kilépő irányban is szakaszolták a forgalmat. A szolgálati ideje alatt utas nem élt panasszal.

8) A Határrendészeti Kirendeltségen az intézkedés napján ügyeletesi feladatokat ellátó Cs. Zs. r. főörzsőrmester 2017. február 9-én az alábbi jelentést tette.

Az intézkedés napján a megnövekedett forgalom miatt 10 óra 30 perctől utas várakozás alakult ki a belépő oldalon, 17 óra 30 perctől a kilépő oldalon is. A várakozás mértékére nézve egyre növekvő jelzést adott le. A zárás biztonságos végrehajtása érdekében 17 órakor és 18 óra 30 perckor egyeztetett az x. határőrizeti szerv ügyeletesével, amely során nyomatékosította, hogy a két határ közt várakozó utasok nagy részét nem tudják beléptetni a zárásig. Kérte, hogy tájékoztassák erről az ott tartózkodókat, illetve a náluk várakozó utasokat is. Mivel a szóban forgó napon a kilépő oldalon is nagy volt a forgalom, így az átkelőhely rendjét nem tudta megváltoztatni (kilépő irányt belépőre).

Az ügyeletes a 151309119/4/2016. számon kiadott EIT IV. rész 1. pontjában az erre az esetekre megadott intézkedéseket bevezette, és az ügyeleten keresztül járőr megerősítést kért a forgalom szakaszolása érdekében. Az államhatár vonalához 18 órakor B.G. és K. A. r. őrmestereket vezényelte, hogy szakaszolva engedjék be az autókat az átkelőhely területére, ezzel biztosítva, hogy 19 óra után ne maradjon el se minimum, sem alapos ellenőrzés. x. területen kb. 30 autó maradt, melyeket már nem tudtak beléptetni, számukra B. ajánlották alternatív útvonalként. Ezek az autók visszamentek X. országba.

A zárás során nem érkezett felé olyan információ, hogy be nem léptetett utas panasszal élne, ezáltal nem is vettek fel ilyet. A jelentést író ezen a napon nem hallott hangos szóváltást rendőrök és vámosok között.

9) Az intézkedés napján útlevélkezelői szolgálatot ellátó S. A. c. r. főtörzsőrmester, 2017. február 9-én tett jelentésében leírta, hogy 2016. december 22-én 6 óra 40 perc és 19 óra 10 percközött útlevélkezelői feladatokat látott el a belépő oldalon, az All passport sávban, mint terminálkezelő. A megnövekedett utasforgalom miatt 18 óra 40 perctől az átkelőhely biztonságos bezárása érdekében a kikerülő járőrök az ügyeletes utasítására a belépő forgalmat szakaszolni kezdték. Az átkelőhely 19 órakor bezárt, az Ukrajnában maradt utasokat a járőrök tájékoztatták, hogy válasszanak másik átkelőhelyet. A határvonalon veszekedésről, utas panaszról nem hallott, nincs tudomása arról, hogy ki kívül került esetleg szóváltásba, vagy ki milyen utasítást adott, mert a belépő fülkében tartózkodott.

10) G. S. r. főtörzsőrmester 2017. február 9-én kelt jelentése szerint 2016. december 22-én útlevélkezelői szolgálatot látott el 7 órától 15 óra 55 percig a beléptető oldalon, majd a délutántól megnövekedő forgalom miatt 15 óra 55 perctől a kilépő oldalon. Eredetileg 18 óra 40 percig lett volna szolgálatban, de a megnövekedett utasforgalom miatt 19 óráig maradt. A kilépő sávban már délután megnövekedett a forgalom, ezért szakaszosan léptették ki az utasokat az országból, és tájékoztatták őket, hogy nem biztos, hogy zárásig ki tudnak érni Magyarország területéről.

A jelentés írónak 16 órától 19 óráig terjedő időben és azután sem érkezett információ arról, hogy valaki panasszal élt volna valami miatt.

11) Az előadó testületi tag panaszban foglaltakkal kapcsolatos kérdéseit megválaszolando D. F. r. alezredes, a Határrendészeti Kirendeltség vezetője 2017. február 27-én kelt levelében az alábbiakról tájékoztatta az illetékes megyei rendőrfőkapitányt.

Az átirat leírja a panaszos beadványát, majd hivatkozik a bejelentésre tett megállapításaira, amely során részletesen felsorolja a határátlépésre, és az államhatárra vonatkozó rendelkezéseket, így hivatkozik az Európai Parlament és Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex, továbbiakban: Kódex) 2. cikk 2. pontja szerinti „külső határok”, 12. pontja szerinti „határforgalom-ellenőrzés” meghatározására.

(E szerint a *külső határok* a tagállamok szárazföldi határai, beleértve az álló-vagy folyóvizeken áthaladó határokat, tengeri határokat és repülőtereket, folyami, tengeri és tavi kikötőket, amennyiben ezek nem belső határok, valamint a *határforgalom-ellenőrzés*: A határátkelőhelyeken végzett

ellenőrzés annak megállapítására, hogy a személyek, beleértve az azok birtokában lévő közlekedési eszközöket és tárgyakat, beléptethetőek-e a tagállamok területére, illetve elhagyhatják-e azt”.)

A Kódex 5. cikk (1) bekezdése szerint a külső határokat csak a határátkelőhelynél és azok hivatalos nyitvatartási ideje alatt lehet átlépni. A nyitvatartási időt egyértelműen fel kell tüntetni azokon a határátkelőhelyeken, amelyek nem napi 24 órában tartanak nyitva.

A 8. cikk 1) bekezdése szerint a külső határok átlépését a határőrök ellenőrzik. Az ellenőrzéseket e fejezetnek megfelelően hajtják végre. Az ellenőrzések a határt átlépő személy birtokában lévő szállítóeszközökre és tárgyakra is kiterjedhetnek. Valamennyi végrehajtott átvizsgálásra az érintett tagállam jogszabályait kell alkalmazni. Minden személyt minimum-ellenőrzésnek kell alávetni annak érdekében, hogy a be- vagy felmutatott úti okmányok alapján személyazonosságát megállapítsák. A minimum-ellenőrzés a jogszerű birtokost határátlépésre jogosító okmányok gyors és egyszerű ellenőrzéséből áll –amennyiben célszerű, technikai eszközök segítségével és a megfelelő adatbázisban található, kizárólag a lopott, a jogellenesen használt, az elveszett vagy az érvénytelenített okmányokkal kapcsolatos információ felhasználásával – annak megállapítására, hogy azok érvényesek-e, illetve találhatóak-e rajtuk hamisítására utaló jelek. A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek esetében az első albekezdésben említett minimum-ellenőrzés az alkalmazandó eljárás.

Az államhatárról szóló 2007. évi L XXXIX. törvény 11.§-a szerint az államhatárt nemzetközi szerződésben és törvényben meghatározott feltételekkel – ha nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa kivételt nem tesz – a forgalom számára megnyitott, a forgalom jellegének megfelelő közúti, vasúti, vízi vagy légi határátkelőhelyen vagy a határátlépési ponton, ellenőrzés mellett szabad átlépni.

Magyarország Kormánya és az X. ország Miniszteri Kabinetje között a közúti és vasúti határforgalomnak a határátkelőhelyeken történő ellenőrzéséről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2012. évi LXVIII. törvény 10. cikke szerint, a B.-K. közúti határátkelőhely vonatkozásában a következő rendelkezést rögzíti:

„(1) A határátkelőhely használata kiterjed a nemzetközi személyforgalomra (az autóbusz forgalom kivételével).

(2) A nyitvatartási idő (közép-európai idő szerint) 07.00–19.00 óráig tart.

(3) A Szerződő Felek a szükséges feltételek megteremtése esetén engedélyezik a nemzetközi autóbusz forgalmat is a határátkelőhelyen vagy a nyitvatartási idő meghosszabbítását, és erről diplomáciai úton tájékoztatják egymást.”

A határátkelőhely és az ideiglenes határátkelőhely megnyitásáról és működtetéséről, valamint a határátlépési pontról szóló 333/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése szerint „Korlátozott nyitvatartási időben működő határátkelőhely nyitvatartási időn kívüli igénybevételét, illetve korlátozott forgalmú határátkelőhelynek a forgalmi jellegtől eltérő eseti igénybevételét a megyei rendőr-főkapitányság kérelemre engedélyezheti annak részére, aki igazolja, hogy ahhoz jogos érdeke fűződik. Az államhatárt érintő határátkelőhely esetén a szomszédos állam határforgalom-ellenőrző hatóságának hozzájárulását az engedélyező hatóság kérelmezi.

(2)

(3) A kérelemnek tartalmaznia kell

a) a kérelmező nevét, lakóhelyét vagy tartózkodási helyét (jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén annak megnevezését, székhelyét vagy telephelyét),

b) a határátkelőhely megnevezését,

c) a határátkelőhely igénybevételének tervezett időpontját (naptári nap és óra meghatározásával), és

d) forgalmi jellegtől eltérő eseti igénybevétel esetén a forgalom bővítésének tárgyát és az arra vonatkozó adatokat (útlevszám, jármű típusa, rendszáma, lajstromszáma),

e) a kérelem indokait.”

Fentiekkel összefüggésben 2016. december 16-án keltezett 15000/140-24/2016. ált. számú határrendészeti szolgálatvezetői iratban tájékoztatták a kirendeltség vezetését többek között arról, hogy nincs arra lehetőség, hogy az átkelőhelyen a zárást követő időszakban határforgalom ellenőrzést hajtsanak végre. Amennyiben az x. társszerv nem tartja be a korábbi egyeztetések során kialakított eljárási rendet, az utas panaszok megelőzése elérhető az érintett utasok korrekt és időben történő tájékoztatásával. Ennek során informálni kell őket arról, hogy az átkelőhely működése korlátozott, 07:00-19:00 között áll nyitva, az utasok határátlépése csak ebben az időszakban lehetséges. A teljes körű ellenőrzés befejezése ebben az időszakban kell, hogy megtörténjen, tekintet nélkül az állampolgárságra.

A tárgyhoz tartozik, hogy a B. Határrendészeti Kirendeltség (BHK) és az u. mezőkasznonyi határforgalmat ellenőrző hatóságok között jó az együttműködés, a jelentkező feladatokról – így a várható utas várakozások megelőzése, kezelése tekintetében is – napi szinten, illetve amennyiben indokolt, azonnal egyeztetnek, azonban a partneri viszonyból adódóan egymás tevékenységére nem tudnak hatást gyakorolni.

A BHK alárendeltségében működő B. Közúti Határátkelőhely nyitvatartási ideje naponta 7 és 19 óra között van, amely jól láthatóan az átkelőhely belépő és kilépő oldalán is fel van tüntetve. Az útlevelezők a személyek és gépjárművek átléptetését (azaz határforgalom-ellenőrzését) nyitvatartási időben tudják végrehajtani. A határátkelőhelyek területét közúti tábla jelzi, az átkelőhely mindkét végén. A határátkelőhely területének végei a közúton sorompóval határoltak, ezen sorompókat az átkelőhely nyitvatartási idején kívül zárt állapotban kell tartani.

A bejelentő azt írja, hogy az x-magyar átkelőhelyek közé kb. 18:50-kor érkeztek. Arra lehet következtetni, hogy a panaszos a gépjárművével a határátkelőhelyre 19:00 után érkezett volna beléptetésre.

A határforgalom-ellenőrzést végrehajtó magyar rendőrnek nincs olyan kötelezettsége, hogy amennyiben valakit U. területéről kiléptetnek, úgy azon személyt köteles Magyarország területére beléptetni 19:00 óra után. Ezért fordulhat elő az is, hogy az X ország területéről történő kilépést követően –jelen esetben a B. Határátkelőhely- a magyar átkelőhely bezár. Tekintettel az átkelőhely 19 órákor történő zárására, a belépésre várók tájékoztatást kaptak arról, hogy B., Z. vagy T. határátkelőhelyeknél tudnak belépni Magyarország területére, mert ott az átkelőhely 0-24 óras időtartamban van nyitva.

A B. Közúti Átkelőhelyen az átkelőhely-ügyeletes a kialakult utas várakozásról 15 perces pontossággal minden esetben tájékoztatást tesz közzé a Rendőrség internetes honlapján. A B. Közúti Átkelőhelyen, mint az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervnél a határellenőrzést Magyarország területén hajtják végre, joghatósággal Magyarország területén rendelkeznek. A magyar rendőr hivatalos és hiteles tájékoztatást az utas várakozásáról kizárólag Magyarország területére vonatkozóan tud adni.

Az X. Határőrizeti Szervvel jó az együttműködés, napi szinten egyeztetnek a határforgalommal kapcsolatban is, de mivel a magyar és az x. ország szervei egymással nincsenek alá-fölérendeltségi viszonyban, ezért egymás tevékenységére közvetlen hatást nem tudnak gyakorolni.

A határátkelőhely tevékenységét 2016. december 22-ei tevékenységét megvizsgálva megállapítható, hogy az állományaiba tartozó rendőrök az előírásoknak megfelelően jártak el. Az év végén kiemelt figyelmet fordítottak a kellő számú útlevelező szolgálatba állítására, valamint hogy az átkelőhely maximális áteresztőképességgel üzemeljen.

A B. Közúti Átkelőhelyen a fenti napon már a délelőtti órákban 30-45 perces várakozási idő, délután pedig 60 perces várakozási idő is kialakult a belépő oldalon a megnövekedett utasforgalom miatt. A

várakozási időt a honlapon is jelentették. A határátkelőhelyen kialakult várakozásról hitele tájékoztatás érhető el a www.police.hu/hirek-es-informaciok/hatarinfo
Mivel 30 nap a megőrzési idő, hang- és videofelvételek az eltelt idő miatt nem állnak rendelkezésre. Szabálysértési, illetve büntetőeljárás nem indult, továbbá panaszt sem terjesztettek elő hatóságuknál.

Az átirat rögzíti az eset kapcsán intézkedő rendőrök –összesen 8 fő - adatait (név, szolgálati hely, beosztás, azonosító szám).

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Rendőrségről szóló tv. 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kitételétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy álláspontja szerint a **vámosok nem látták el (megfelelően) a munkájukat az intézkedés napján**, amit alátámasztott az az incidens is, hogy röviddel a határátkelőhely lezárása előtt az egyik vámos odament veszekedni a rendőrrel, hogy ne engedjen be már több autóst, mert neki lejár a munkaideje és siet haza a családjához. A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök „őrizték a vámosokat, hogy azoknak ne kelljen dolgozniuk”:

Tekintettel arra, hogy a Testület a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) dolgozók tevékenységüket nem a Testületre irányadó Rtv. alapján végzik és a munkájukkal kapcsolatos panaszok vizsgálatára nem bír felhatalmazással, nem bírálhatja el a panaszos erre vonatkozó kérését.

A Testület a panasz fenti része tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

Ugyanakkor a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire –, vizsgálata tárgyává tette a rendőri intézkedés arányosságát (várakozás időtartama) és a rendőrök által adott felvilágosítást.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljárásához fűződő jogát érintette, az alábbiak szerint.

2) A Testület ezt követően az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét és az intézkedés arányosságát (időtartamát) vizsgálta.

A panaszos sérelmezte, hogy hiába várakoztak Ukrajnából való kiléptetésüket (18 óra 7 perc) követően, a beléptetésre váró sor nem mozdult, és több autónak az utasait (köztük egy kisgyerekekkel utazó párt is) a két határ között hagytak és végül másik átkelőhelyet kellett keresniük.

Az Rtv a 35/A. §-ban szabályozza a határforgalom-ellenőrzés intézkedését, amely szerint a rendőrség a határátlépésnek az Európai Unió kötelező jogi aktaiban és jogszabályokban meghatározott feltételeit ellenőrzi, ennek során jogosult az államhatár átlépésére jelentkező személyek személyazonosságát megállapítani, úti okmányát ellenőrizni, a személy tárgyait és járművét átvizsgálni. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség a határforgalom ellenőrzése során engedélyezi a határátlépés jogszabályban meghatározott feltételeivel rendelkező személyek határátlépését, illetve megtagadja a határátlépés feltételeivel nem rendelkező személyek határátléptetését.

A Szolg. Szab. 71. § (1) bekezdése előírja, hogy útlevélezési szolgálati formát alkalmaz az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv a határforgalom ellenőrzés végrehajtására, amelynek során az útlevélezési a Schengeni határ-ellenőrzési kódexben, valamint a Határőrök gyakorlati kézikönyvében (Schengeni kézikönyv) meghatározottakat hajtja végre. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése pedig deklarálja, hogy útlevélezésre megnövekedett forgalom esetén forgalmi sávonként két rendőrt kell vezényelni.

A rendőrség a panaszos beadványával kapcsolatban hivatkozott a Kódex rendelkezéseire, e szerint: 5. cikk (1) bekezdése szerint a külső határokat csak a határátkelőhelynél és azok hivatalos nyitvatartási ideje alatt lehet átlépni. A nyitvatartási időt egyértelműen fel kell tüntetni azokon a határátkelőhelyeken, amelyek nem napi 24 órában tartanak nyitva.

A 8. cikk 1) bekezdése szerint a külső határok átlépését a határőrök ellenőrzik. Az ellenőrzéseket e fejezetnek megfelelően hajtják végre. Az ellenőrzések a határt átlépő személy birtokában lévő szállítóeszközökre és tárgyakra is kiterjedhetnek. Valamennyi végrehajtott átvizsgálásra az érintett tagállam jogszabályait kell alkalmazni. Minden személyt minimum-ellenőrzésnek kell alávetni annak érdekében, hogy a be- vagy felmutatott úti okmányok alapján személyazonosságát megállapítsák. A minimum-ellenőrzés a jogszerű birtokost határátlépésre jogosító okmányok gyors és egyszerű ellenőrzéséből áll – amennyiben célszerű, technikai eszközök segítségével és a megfelelő adatbázisban található, kizárólag a lopott, a jogellenesen használt, az elveszett vagy az érvénytelenített okmányokkal kapcsolatos információ felhasználásával – annak megállapítására, hogy azok érvényesek-e, illetve találhatóak-e rajtuk hamisítására utaló jelek. A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek esetében az első albekezdésben említett minimum-ellenőrzés az alkalmazandó eljárás.

A kapitányságvezetői átirat rögzítette, hogy B. Közúti Átkelőhelyen a fenti napon már a délelőtti órákban 30-45 perces, délután pedig 60 perces várakozási idő is kialakult a belépő oldalon a megnövekedett utasforgalom miatt. A várakozási időt a honlapon is jelentették, amelyet folyamatosan frissített az ügyeletes tiszt. A panaszos beadványából arra lehet következtetni, hogy a panaszos a gépjárművével a határátkelőhelyre 19 óra után érkezett volna beléptetésre és a hivatkozott jogszabályok szerint a határforgalom-ellenőrzést végrehajtó magyar rendőrnek nincs olyan kötelezettsége, hogy amennyiben valakit U. területéről kiléptetnek, úgy azon személyt köteles Magyarország területére beléptetni a zárás követően. Az x. Határőrizeti Szervvel jó az együttműködés, napi szinten egyeztetnek a határforgalommal kapcsolatban is, de mivel a magyar és az x. szervek egymással nincsenek alá-fölérendeltségi viszonyban, ezért egymás tevékenységére közvetlen hatást nem tudnak gyakorolni. Amennyiben az x. társszerv nem tartja be a korábbi egyeztetések során kialakított eljárási rendet, az utas panaszok megelőzése elérhető az érintett utasok korrekt és időben történő tájékoztatásával (miszerint keressenek másik átkelőhelyt).

Az intézkedés napján ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó r. főtörzsőrmester jelentésében leírta, hogy a szóban forgó napon a kilépő oldalon is nagy volt a forgalom, így az átkelőhely rendjét nem tudta megváltoztatni (kilépő irányt belépőre).

B. G. r. őrmester 18 órától az ügyeletes r. főtörzsőrmester utasítására levonult a belépő oldali sorompóhoz, mivel meg kellett kezdenie a forgalom szakaszolását, mivel csak így lehetett biztosítani, hogy az átkelőhelyet pontos időben le tudják zárni. Az ügyeletes azt is meghatározta számára, hogy amíg az átkelőhelyen belépő irányban van legalább egy-egy gépjármű sávonként, addig ne engedjen oda további utasokat. Ennek a r. őrmester eleget tett és mindaddig feltartóztatta a sort, amíg nem volt hely számukra az átkelőhely területén.

A szolgálatban lévő rendőrök jelentése is alátámasztotta, hogy az intézkedés napján erős volt a forgalom, a zárás előtti órákban mindkét irányban utas várakozás alakult ki, ezért a kilépő és belépő oldalon is szakaszolták a forgalmat.

A Testület ehelyütt utal az arányosság követelményét előíró 15. §-ára, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintette a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület megvizsgálta a határátkelőhely 2016. december 22-i tevékenységét és megállapítható, hogy az állományába tartozó rendőrök az előírásoknak megfelelően jártak el, valamint a Testület meglátása szerint kellő számú útlevelezésként állítottak szolgálatba.

A Testület nem vonja kétségbe, hogy a várakozással eltelt közel egy óra már jelentős időtartamnak számít, azonban karácsonyi időszak lévén nem találta az alapjogsértés felvetődéséhez minimálisan szükséges sérelmet megvalósító késedelemnek.

A határátkelőhelyen történő várakozás kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy bár az kétségtelenül okozhatott kellemetlenséget a panaszosnak, tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette.

3) A Testület ezt követően a panaszosnak adott felvilágosítást vizsgálta meg, hogy az adott körülmények között megfelelő volt-e, vagy annak esetleges hiánya okozhatott-e jogsérelmet a panaszos oldalán.

B. G. r. őrmester jelentése szerint az ügyeletes utasításának eleget téve mindaddig feltartóztatta a sort, amíg nem volt hely számukra az átkelőhely területén. Több utas is, aki még az x. oldalon tartózkodott, odament hozzá és érdeklődött a további várakozásról, illetve áthaladásról. A r. őrmester tájékoztatta őket a kapott utasításról. 18 óra 30 perckor az éppen szolgálatban lévő járőről kaptak segítséget a

sorompó biztosítására, utasok tájékoztatására. Az utasokkal folytatott párbeszéd nyugodt volt, minden információról és lehetőségről tájékoztatták őket. Elmondták, hogy az átkelőhely zárásáig mindenkinek lehetőséget adnak az áthaladásra, de 19 órától az átkelőhely bezár, attól fogva nem tudnak több embert beléptetni az ország területére, további belépési lehetőségük Z., B. és T. közötti határátkelőhelyen van. Több utas is a zárás előtti időben idegesen viselkedett, mivel nem volt garantált a beléptetésük az ország területére, de tudomásul vették, hogy korlátozott nyitva tartású átkelőhelyről van szó. B. G. r. őrmester tájékoztatta az utasokat a panasztétel lehetőségéről.

K. A. r. őrmester jelentése is arról adott számot, hogy a két határ között várakozó személyeket megfelelő hangnemben tájékoztatták arról, hogy ha módjukban áll, válasszanak másik határátkelőt, mivel 19 órakor az átkelőhely bezár, és akik az átkelőhely magyar oldalán tartózkodnak, azok még be tudnak lépni az ország területére, viszont a két határ között várakozók már nem biztos. Az utasok ezt nehezményezték, mivel régóta várakoztak a belépésre, és nem akartak újra egy másik átkelőhelyen órákat várakozni. Volt aki visszafordult, de többen közölték, hogy nem mennek onnan sehová. Tájékoztatták őket a panasztételi lehetőségekről. Az egyik vámos kolléga elszólása miatt vita alakult ki az utasokkal, az utasok egyre jobban felháborodtak, hogy miért nem engednek több autót az átkelő területére, és közölték, mindenképp panaszt fognak tenni, ekkor ismételt felhívták figyelmüket a panasztétel lehetőségére. Azt is közölték velük, hogy 19 óra után senki sem léptethető be Magyarország területére, illetve sem az útlevelelkezők, sem a vámosok nem kezelhetnek 19 óra után a számítógépen. Mondták az utasoknak, hogy forduljanak vissza, mivel a két határ között sem maradhatnak, illetve a másik oldalon sem fogják őket visszaengedni.

Az ügyeletes tiszt jelentésében előadta, hogy a zárás biztonságos végrehajtása érdekében 17 órakor és 18 óra 30 perckor is egyeztetett az x. határőrizeti szerv ügyeletesével, amely során nyomatékosította, hogy a két határ közt várakozó utasok nagy részét nem tudják beléptetni a zárásig. Kérte, hogy tájékoztassák erről az ott tartózkodókat, illetve a náluk várakozó utasokat is.

Az esetre az Rtv. 24. § (1) bekezdése hívható fel, e szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A jelentéseket átolvasva a Testületben az a meggyőződés alakult ki, hogy a felvilágosítások tartalmával kapcsolatban a rendőrséget mulasztás nem terheli, az adott helyzetben rendelkezésre álló lehetőségekkel éltek (járőri erősítés, x. társszervvel egyeztetés, várakozási idő frissítése a honlapon, utasok tájékoztatása a nyitvatartási időről és további átkelőhelyekről, panaszjogra való kioktatás).

Fentiek miatt a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a várakozással kapcsolatos felvilágosítás megfelelő volt, azzal kapcsolatban nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a határátkelőhelyen a határforaglom-ellenőrzés időtartama és a várakozásra vonatkozó felvilágosítással kapcsolatban nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2017. szeptember 28.

Dr. Lukács Tamás

elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET